

partits dient que és el moment de votar en referèndum el model d'estat. Alguns poden argumentar que, a la mort de Franco, no es va preguntar al poble si volia monarquia o república. Per tant, hauríem de fer un plebiscit o un referèndum per demanar a la gent què vol.

—Sobre la regència hi ha una altra possibilitat. A la Constitució diu que “Si el rei resultava inhabilitat per l'exercici de la seva autoritat, i la impossibilitat fos reconeguda per les Corts Generals, entrarà immediatament a exercir la Regència el príncep hereu de la corona, si era major d'edat”.

—Sí, en aquest cas també.

—Sobre la Casa Reial ara s'acumulen casos de jutjat, divorcis, amants, accidents de caça i problemes de dicció als discursos...

—Només un.

—El de la Pasqua Militar.

—Sí, el següent ja va ser diferent. Però sempre ha tingut problemes per parlar. Ara havia millorat, però al principi era un desastre.

—Aquest cúmul de problemes no es resolldria amb l'abdicació?

—Jo no li veig solució. Quina diferència hi haurà si abdica? Ara almenys tenim una reina que és una professional i fa bé les coses, en principi. Amb la Letizia reina, ja ho veuríem. A l'actual reina només se li pot retreure que ha educat malament els seus fills, i sobretot el príncep Felip, que era la nineta dels seus ulls. Perquè Felip havia de seguir les lleis de la monarquia pel que fa al seu casament. Deien que es casava per amor! Un rei no es casa per amor i punt! És una de les seves obligacions. Ha de complir. I si no, que renunciï. A favor de l'abdicació hi ha qui argumenta que el príncep està més ben preparat. Teòricament també ho estava el seu pare, que en Franco el va enviar a totes les acadèmies, a la universitat... I què? Quina diferència hi ha? Si el rei continua fent el seu paper, encara que estigui malalt, per què ha d'abdicar? No està en el seu cap abdicar ni la teoria monàrquica admet aquesta possibilitat. Només en casos de bogeria i casos així. La reina Victòria va morir molt gran i el seu fill, Eduard VII, va ser rei a 60 anys.

Àlex Milian

“No pot ser que la infanta Cristina actuï com Carmen Polo de Franco”

L'historiador i novel·lista Alfred Bosch (Barcelona, 1961) és portaveu d'Esquerra Republicana (ERC) al Congrés dels Diputats.

La imputació de la infanta Cristina en el cas Nóos és un senyal que la Casa Reial és més feble que mai?

—M'encantaria que els meus avis republicans poguessin veure tot això que estem veient. I encara m'encantaria més que els meus fills, avui, poguessin veure que la justícia tracta igual els reis, prínceps i princeses que a la resta de la gent. D'acord que hem avançat i estan passant coses que ni sospitàvem que poguessin passar però, d'altra banda, ni de bon tros estem en una situació de justícia igual per a tothom.

—Per què?

—La notícia positiva és el jutge. Mai un jutge no havia gosat fer complir la llei amb tant de coratge. La mala notícia ve del poder executiu. Tant la Casa Reial com l'Estat espanyol i el fiscal estan intentant frenar el procés. Per sort hi ha el jutge Castro, que ha decidit fer complir la llei. Una cosa tan senzilla com fer complir la llei —que ens la repeteixen fins a la sopa quan els interessa— no s'està fent. En canvi, el jutge, sí que la fa complir.

—Quina ha estat l'actuació de la Casa Reial en tot aquest cas?

—És que no la sabem. Coneixem l'actuació de la infanta Cristina. El que fan els altres no ho sabem, perquè no ens ho expliquen i no tenim cap poder màgic per saber-ho. Ara, la infanta, sí. Diria que, al segle XXI, en un estat democràtic, no pot ser que la infanta Cristina actuï com la Carmen Polo de Franco. Si li preguntaven d'on sortien els diners o les joies deia “demanin-l'hi al meu marit”. Ja hi tornem a ser. Si és una

JORDI PLAY / ARXIU

persona que té responsabilitats públiques i li estan demanant per diners públics, no es pot resguardar sota aquest escut. A banda que ofèn la intel·ligència de totes les dones i totes les esposes de la nostra societat. No pot ser. És evident que, en això, també som al segle XXI. Això no es correspon amb la posició de la dona avui dia a la nostra societat ni a la posició de la infanta Cristina. És un refugi que ofèn per dues bandes, pel que fa a la transparència i a la responsabilitat degudes en una persona amb responsabilitats públiques i, en segon lloc, pel que fa a la posició de les dones a la nostra societat.

—Aquest cas fa més profunda la desconfiança de la societat envers la Casa Reial. L'abdicació és una solució?

—Primer, a nosaltres no ens interessa que la Casa Reial se'n surti. A nosaltres

JORDI PLAY / ARXIU

ens interessa viure en un país on no hi hagi monarquia. Segon, que tothom tingui claríssim –nosaltres ho tenim– que la independència de Catalunya s’ha de consumir sense cap testa coronada. I tercer, els espanyols ja sabran si han de reformar o liquidar la Casa Reial. Un consell d’amic: que la liquidin. Ara, és obvi que aquesta és una decisió dels espanyols.

—**La Constitució deia que s’havia d’aprovar una llei de la corona per normalitzar la successió i en 35 anys no s’ha fet.**

—I potser en passaran 35 més. Fins fa poques setmanes estàvem discutint la llei de la transparència en la qual es va poder aconseguir, com a mesura històrica, introduir una menció a les institucions en general, incloent-hi la Casa Reial. Però no s’especifica ni com ni de quina manera. Mentre hi hagi una Constitució espanyola on digui textualment que la figura del rei és inviolable i irresponsable, hi ha molt poc marge. Deixen el monarca com un irresponsable constitucional que prescindeix absolutament de qualsevol institució o autoritat que li demani responsabilitats, perquè no en té. És una figura molt antiquada que permet accentuar-hi totes aquestes actuacions irregulars. Si és un irresponsable, mai no

te les admetrà perquè la carta màgica diu que no hi ha aquestes responsabilitats. Nosaltres el queensem és prescindir de l’estat i de la Casa Reial. Ara bé, jo recomano a tots els espanyols demòcrates que facin una neteja de dalt a baix i prescindeixin de la monarquia abans que reformar la Constitució que, de fet, és molt complicat i acabaran fent pedaços.

—**Si es produís una successió, seria bo que l’hereu –Felip en aquest cas– plantejés que cal reforçar la confiança en la Casa Reial posant-la a referèndum.**

—Nosaltres no demanem un referèndum sobre la monarquia. Si algú el vol proposar, no li posarem pals a les rodes. No ens oposarem que algú sotmeti la monarquia a referèndum. Però la nostra prioritat ara mateix no és preocupar-nos per la monarquia espanyola. La nostra prioritat és fugir-ne, de la monarquia borbònica.

—**La monarquia és un tema tabú per als partits majoritaris a Espanya?**

—Els partits dinàstics, sobretot el PP i el PSOE, són partits dinàstics de la restauració borbònica. Actuen de la mateixa manera que actuaven en Cánovas i en Sagasta. S’està reproduint aquell esquema històric. Ells donen suport a la monarquia. L’hi han donat des del

començament. Continuen impedit que es pugui sotmetre a la voluntat popular la permanència d’aquesta institució. Són ells els responsables de la restauració d’aquest règim i em sembla molt difícil que canviïn la seva naturalesa fins al punt de qüestionar un dels seus axiomes des que van restaurar la democràcia parlamentària. Evidentment, nosaltres no posaríem cap obstacle que aquests grans partits reconsideressin la seva posició. Però ningú entendria que nosaltres lideréssim una altra forma de la monarquia.

—**En els últims anys una part de la dreta, que s’identificaria parcialment amb el PP, sí que ha jugat diverses cartes contra aquesta monarquia.**

—Crec que això a Madrid ja es considera història. La percepció és que això va existir molt vinculat a l’aznarisme i els seus tentacles. En el moment que Aznar perd protagonisme, tot això també. El que es percep és que ara, a l’esquerra alternativa, el republicanisme està prenent força un altre cop. A les manifestacions d’aquesta esquerra es veuen moltes banderes republicanes.

—**En moviments com el 15-M?**

—15-M, Pablo Iglesias... i a Izquierda Unida, en part, també.

Alex Milian